

Національна академія наук України
Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського

**ОЛЕНА ДМИТРІВНА ОГНЄВА.
БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК**

до 65-річчя від дня народження

Київ – 2009

УДК 01:929

Друкується за рішенням Вченої ради
Інституту сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України
(протокол № 3 від 18.06.2009)

Упорядник: д.і.н. І.В. Отрощенко

*1-ша, 4-та сторінка обкладинки: Фреска з печерного храму в провінції
Нгарі ТАР (Тибетського Автономного району) КНР. Фото В. Оплачка
(Колекція Будинку-музею ім. М.К. Реріха міста Одеси)*

ВІД УПОРЯДНИКА

Цей біобібліографічний покажчик присвячений ювілейній даті в житті видатного українського сходознавця (тибетолога) – Олени Дмитрівни Огневої. Перелік праць О.Д. Огневої засвідчує важливі наукові розробки у галузі вивчення тибетської етнографії, релігії, культури, історії сходознавства України, історії Волині, української середньовічної книги та геральдики, а також контактів народів Східної Азії з Україною.

Олена Дмитрівна Огнєва

ДО ЮВІЛЕЮ ОЛЕНИ ДМИТРІВНИ ОГНЕВОЇ

24 липня 2009 року виповнилося 65 років Олені Дмитрівні Огневій – знаному українському сходознавцю, авторитетному фахівцю у галузі джерелознавства, книгознавства, мистецтвознавства, музеєзнавства, етнографії, геральдики Східної Азії та України

Олена Дмитрівна народилась 24 липня 1944 р. у родині етнічних українців, яка на той час мешкала в м. Гульріпші Сухумського району Абхазької АРСР. 1953 року родина повернулася в Україну, оселившись у м. Луцьку на Волині. Вже звідти майбутня дослідниця поїхала навчатися на східному факультеті Ленінградського державного університету за спеціальністю “тибетська філологія”, який закінчила 1967 р. У 1968–1969 рр. вона проходила стажування при Ленінградському відділенні Інституту сходознавства АН СРСР.

У 1970–1975 рр. Олена Дмитрівна працювала старшим науково-технічним співробітником у Тибетському фонді Відділу рукописів Ленінградського Відділення Інституту сходознавства АН СРСР. У 1979 р. вона закінчує аспірантуру при Інституті сходознавства АН СРСР (Москва) за спеціальністю “історіографія та джерелознавство”, а в наступному році успішно захищає кандидатську дисертацію за темою “Тибетський середньовічний трактат з теорії образотворчого мистецтва”. Її науковим керівником був видатний сходознавець Г. Бонгард-Левін, а вчителями – не менш відомі Б. Панкратов, Б. Кузнецов, О. Волкова. По тому О. Огнева плідно працює в Інституті сходознавства АН Таджикиської РСР (1980–1984). Радянський інститут прописки позбавив Олену Дмитрівну можливості жити й творити в Ленінграді, Москві або Душанбе, зате, зрештою, повернув її до України.

Від 1984 р. дослідниця повертається до рідного Луцька, де понад 16 років працює провідним науковим співробітником Волинського краєзнавчого музею (1984–2002). У 1987–1999 роках вона очолює відділ давньої історії цього музею. Дієва натура не дозволяє Олені Дмитрівні обмежуватися музейною роботою, сполучаючи її з посадою завідувача кафедри Волинського інституту економіки та менеджменту (1996–2002). З відновленням Інституту сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України (1991) вона працювала в ньому на посаді старшого наукового співробітника з 1992 р. до 2009 року, у 2003 році отримавши вчене звання старшого наукового співробітника.

Паралельно у 1994–1995 рр. Олена Дмитрівна – старший викладач кафедри археології та джерелознавства історичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки, забезпечувала читання курсу “Музеезнавство”. З 2006 р. у тому ж закладі О. Огнева – доцент кафедри археології та джерелознавства (за сумісництвом), читає курси: “Вступ до музеезнавства”, “Книгознавство та історія книг” для студентів спеціальності “Музейна справа та охорона пам’яток історії та культури”. З 2008 р. Олена Дмитрівна працює на посаді доцента кафедри документознавства і музейної справи історичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки. З 2009 р. вона також читає курс “Східна міфологія” на філологічному факультеті вищезгаданого закладу.

В її доробку понад 380 друкованих праць (з них понад 285 – у царині сходознавства) у наукових виданнях, не кажучи вже про численні публікації у засобах масової інформації. О. Огнева є членом Українського геральдичного товариства та Товариства книголюбів. Невтомну працю дослідниці відзначено почесним званням заслуженого працівника культури України (1993).

Впродовж багатьох років О. Огнева активно досліджує конкретні пам’ятки історії та культури Сходу. Матеріали її досліджень стали важливою частиною джерельної бази для вивчення етнографії, релігії, мистецтва народів Східної Азії від середньовіччя до наших днів. Серед цих матеріалів слід відзначити дослідження тибетських свят, культових звичаїв, буддійського мистецтва. Олена Дмитрівна є співавтором таких загальновідомих колективних праць як: *Календарные обычаи и обряды народов Восточной Азии: Новый год.* – М., 1985; *Календарные обычаи и обряды народов Восточной Азии: Годовой цикл.* – М., 1989; *Пять семей Будды. Металлическая скульптура северного буддизма IX–XIX вв. из собрания ГМВ.* – М., 2004. Її статті на тибетську тематику зі словника “Буддизм” (М., 1992) відтворені на значній кількості російських сайтів.

Особливе значення для українського сходознавства має такий напрямок діяльності дослідниці як вивчення речей східного походження, що опинились у музейних зібраннях України. На сьогодні одним із підсумків цієї багаторічної праці став збірник: *Боги снежных гор. Музеи Украины: сакральное искусство в традиции тибетского буддизма.* – О., 2008. Він містить наукові статті періоду 1998–2008 років, присвячені актуальним питанням

буддійського мистецтва, поширення його на території України й формування музейних і приватних колекцій.

Олена Дмитрівна стала автором піонерної для нашої держави теми “Схід у житті та творчості Л. Українки, І. Стравінського”.

Перше видання її монографії “Східні стежини Лесі Українки (Статті та матеріали)” було відзначено Дипломом як краща книга в номінації “Наукова література” за підсумками обласного конкурсу “Світ Волинської книги – 2007”. Друге видання (2008 року) доповнене нещодавно виявленими архівними матеріалами й випущене на замовлення Державного Комітету телебачення та радіомовлення України за програмою “Українська книга”.

Якось особливо суголосною душевному станові Олени Дмитрівни є тема Стравінського. Ще у 1980-ті роки О.Д. Огнева розпочала збір матеріалів про його життя та творчість. Зокрема, Олена Дмитрівна є автором експозиції та путівника по Музею І. Стравінського (єдиного в Європі) в Устилузі, упорядником численних виставок, присвячених видатному композиторові (“Ігор Стравінський та Далекий Схід”, “Велика весна царя Ігоря”, “Театр Ігоря Стравінського”). Нею написано два сценарії телефільмів про цього композитора. О.Д. Огнева – лауреат обласної премії ім. Ігоря Стравінського (1994 р.). Вона була одним із авторів ідеї проведення на Волині музичного фестивалю “Стравінський та Україна”. У цьому році цей Міжнародний музичний фестиваль відбувся вшосте, а Олена Дмитрівна є його постійним та активним учасником. Зокрема, за такі багаторічні зусилля та творчу працю Олену Дмитрівну називають “подвижницею на ниві української культури”¹. Їй також належить низка публікацій про Л. Українку та І. Стравінського у газетній періодиці Волині².

Але чільні наукові здобутки Олени Дмитрівни пов’язані, перш за все, з дослідженням тибетської текстології на прикладах

---

¹ Див.: Ювілей: сходовознавець і тибетолог Олена Огнева // Волинь. Незалежна громадсько-політична газета. – № 966. – 2009. – 25 липня (субота).

² Наприклад: Огнева О. Устилузьке минуле – рятівне коло буремних літ: Ігор Стравінський за часів Першої світової війни // Сім’я і дім. Народна трибуна. – 2005. – 16 черв. – С. 9; Огнева О. Леся Українка та Ігор Стравінський: У пошуках гармонії між хаосом і космосом // Волинська газета. – 2006. – 23 лют. – (Кур’єр 7 муз); Огнева О. Литовсько-польські корені Ігоря Стравінського // Луцький замок. – 2006. – 22 черв. – С. 12; Огнева О. Як луцькі адвокати захищали фінансові інтереси композитора Ігоря Стравінського // Луцький замок. – 2007. – 12 квіт. – С. 12.

різноманітних письмових пам'яток (зокрема тих, що виявлені на теренах України). До кола проблем дослідження відносяться такі питання, як їх каталогізація, що дозволяє вводити мало-відомі джерела, пам'ятки писемності до наукового обігу. З професійною майстерністю Олена Дмитрівна відстежує крос-культурні контакти, а відтак – з'ясовує проблеми, пов'язані зі засвоєнням духовної спадщини конкретного народу в іншому культурному середовищі.

Ряд музеїв Львова, Луганська, Одеси, Києва, Сум та інших міст, приватні колекціонери мають у своїх зібраннях предмети буддійського сакрального мистецтва. Впродовж останніх 15-ти років О. Огнева працює над атрибуцією цих речей, плануючи видати відповідний каталог. В Музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків (Київ) нею організовані наступні виставки, присвячені буддійському мистецтву: “Боги країни снігів” (у співавторстві з Г. Біленко, червень – вересень 2001); виставка мистецтва народів Центральної Азії (травень – червень 2003). Олена Дмитрівна є також автором багатьох інших виставок, організованих у Луцьку, а серед них: “Театр Лесі Українки” (у співавторстві з Т. Садовник, 1989), “Писемна спадщина Волині” (1996), “Від символу до герба (з історії геральдики Волині)” (у співавторстві з П. Рудецьким, 1999–2000), “Біблія в світовій книжковій спадщині” (у співавторстві з О. Златогорським, 2001). Інститут сходознавства завдячує ювілярові за експозиції виставок, присвячених А. Кримському. Остання з них відбулася 2001 року.

Не можна оминати увагою науково-організаційні здобутки ювіляра. Від початку III тисячоліття О. Огнева є головним науковим керівником науково-культурницького проекту “Цирендоржівські читання”. Сутність його полягає в започаткуванні від 2000 року наукової серії “Цирендоржівські читання”, спрямованої на публікацію матеріалів однойменної міжнародної конференції. Згаданий симпозіум та його друковані матеріали розглядають питання історії, релігії, філософії, культури та мистецтва Центральної Азії (Бурятії, Калмикії, Туви, Монголії та Тибету) в контексті взаємодії народів Євразії. Цирендоржівські читання проводяться раз на два-три роки в м. Києві, за активної участі зарубіжних вчених, викликаючи помітне зацікавлення не лише наукової та студентської, але й ширшої громадськості. За ініціативи та організаційної підготовки О. Огневої відбувся Науковий семінар “Федір Щербатської (1866–1942) у контексті сходознавства XX ст. (до 140-річчя з дня

народження)” (Київ, Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 20 квітня 2007 р.).

Наукові розробки О. Огневої апробовано на понад 110 наукових симпозиумах, де вони незмінно отримують високу оцінку фахівців. Особливо пам’ятні для неї конгреси: “Писемні пам’ятки та проблеми історії культури народів Сходу” (Ленінград, 1970-ті), “Теоретичні проблеми вивчення літератур Далекого Сходу” (Ленінград, 1970–1980-ті), Міжнародний тибетологічний семінар (Блумінгтон, США, 1998), “Китай: держава та суспільство” (Москва, 2000), “Реріхівські читання” (Москва, 1970–2008), семінар “Текст і навколо тексту” (Москва, 2003), “Сходознавчі читання А. Кримського” (Київ, 1997–2008), XXXVII Міжнародний конгрес сходознавців (Москва, 2004), міжнародна науково-практична конференція “М.К. Реріх та його сучасники. Колекції та колекціонери” (Одеса, 2005–2008), “Сходознавство й Африканістика в діалозі цивілізацій. XXV Міжнародна конференція. Джерелознавство й історіографія країн Азії та Африки” (Санкт-Петербург, 2009). Запрошення на нові конференції надходять на її адресу з регулярністю, що викликає задрість у колег.

Плідну наукову діяльність Олени Дмитрівни 2001 року було підтримано стипендією від American Scientific Learning Studies. Внаслідок проведених наукових досліджень вона підготувала до друку каталог “Пам’ятки мистецтва в традиції північного буддизму з колекції Музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків у Києві”, а також збрала відповідний матеріал в інших музейних зібраннях України.

О. Огнева також виступає як укладач різноманітних каталогів, рецензент, науковий консультант і науковий редактор монографій, довідників, художніх альбомів тощо. Вона була науковим консультантом таких фундаментальних видань як: Историко-культурный атлас Бурятии. Основной том. – М., 2001; Войтов В.Е., Тихменёва-Позднеева Н.А. Алексей Матвеевич Позднеев и его восточная коллекция. – Самара, 2001. В її доробку наукове редагування альбому “Иконография ваджраяны”. – М., 2003. Олена Дмитрівна є автором тексту до альбому-каталогу: Живопись Тибета. Русская частная коллекция. – М., 2005. Вона упорядковувала, готувала тексти та ілюстрації, коментарі, примітки до репринтного видання підручника: Леся Українка. Стародавня історія східних народів. – Луцьк, 2008, випущеного на замовлення Державного Комітету телебачення та радіомовлення

України за програмою “Українська книга”. Ювіляр надає постійні консультації Музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків (Київ), Державному музею мистецтва народів Сходу (Москва) та Одеському Будинку-музею ім. М.К. Реріха.

Працелюбність, наполегливість, енциклопедичні знання зробили Олену Дмитрівну одним із визначних фахівців у багатьох галузях українського гуманітарного знання. Глибока щирість та порядність, готовність допомогти колегам своїми порадами, накреслити перед ними нові обрії можливих досліджень привертають до неї серця всіх, хто її оточує, і роблять Олену Дмитрівну взірцем для молодих науковців. Побажаємо ж ювілярці здоров'я, натхнення й подальшої плідної творчої праці на ниві вітчизняної науки!

І.В. Отрощенко

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО ОТ ОБЩЕСТВА БУРЯТСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Елена Дмитриевна Огнева является научным руководителем проекта “Цырендоржиевские чтения. Тибетская цивилизация и кочевые народы Евразии: кросс-культурные контакты”, разработанного украинскими учёными-востоковедами (Институт востоковедения им. А.Ю. Крымского, Институт философии им. Г. Сковороды и Киево-Могилянская академия НАН Украины) совместно с Обществом бурятской культуры.

В рамках этого проекта с 2000-го года проведено четыре международных научных конференции (2000, 2003, 2006, 2008), ставшие одним из наиболее известных востоковедческих симпозиумов не только в Украине, но и на всём постсоветском пространстве. “Цырендоржиевские чтения” посвящены изучению культуры, религии, философии, истории народов Центральной Азии, а также контактам народов Центральной Азии с Украиной и Восточной Европой, изучению украинской диаспоры в Центральной Азии, рецепции культур народов Центральной Азии в Украине, России, Европе.

Высокий авторитет Е.Д. Огневой в научных кругах, профессионализм, творческий диапазон её интересов, горячность и преданность в работе позволили вместе с возглавляемой ею группой сподвижников-учеников проводить конференции на высоком уровне, научном и организационном, и из года в год расширять круг их участников – так доклады на “Цырендоржиевские чтения-2008”, кроме Украины, прислали учёные из России (в том числе Бурятии, Калмыкии, Тувы, Хакассии, Якутии), Казахстана, Монголии, Индии, Чехии, Польши, Франции. Кроме научной пользы, такие форумы открывают возможности людям разных культур и национальностей к узнаванию друг друга, сближению и налаживанию дружеских и культурных контактов, знакомству с культурой и жизнью украинского народа и его прекрасной столицы г. Киева.

Для бурятской диаспоры это также – возможность знакомства украинской общественности с традицией и культурой своего народа, а также непосредственного общения с земляками и соотечественниками, что для нас немаловажно.

Пользуясь таким благоприятным случаем, мы хотели бы выразить глубочайшую признательность и благодарность Е.Д. Огневой за её научный, духовный и душевный вклад в нашу совместную деятельность и сказать, что мы очень ценим и дорожим этим, как большим подарком Судьбы нашей бурятской диаспоре.

ОПУБЛІКОВАНІ ПРАЦІ О.Д. ОГНЕВОЇ¹:

ПУБЛІКАЦІЇ ЗІ СХОДОЗНАВЧОЇ ТЕМАТИКИ

Східноазійські студії

1. Связь географических названий с именами горных божеств в тексте пятой главы тибетского эпоса о царе Гэсаре // Письменные памятники и проблемы истории культуры народов Востока. – Л.: ГРВЛ, 1968. – С. 32–34.

2. Структура тибетской иконы (на примере цокшина Цзонхавы) // Проблемы канона в древнем и средневековом искусстве Азии и Африки. – М.: Наука, 1973. – С. 103–112.

3. “Защитный круг” из Хара-Хото // Культура и искусство Индии и стран Дальнего Востока. – Л.: Аврора, 1975. – С. 61–69.

4. Роль хвалы в тибетском тексте // Письменные памятники и проблемы истории культуры народов Востока. – М.: Наука, 1975. – Ч. I. – С. 118–121.

5. “Восприятие видимого” (mngon rtogs) в тибетском памятнике “Зеркало, в котором прекрасно видно отражение Победоносного как мера тел богов” XV в. // Теоретические проблемы изучения литератур Дальнего Востока. Тез. докл. 7-ой науч. конф., Ленинград, 1976 г. – М.: Наука, 1976. – С. 62–65.

6. Тибетский иконометрический трактат начала 15-го века // Тезисы конференции аспирантов и молодых научных сотрудников Института востоковедения АН СССР. – М.: Наука, 1977. – С. 145–146.

7. К вопросу о компиляции и авторстве (на примере тибетского иконометрического теста) // Тезисы конференции аспирантов и молодых научных сотрудников Института востоковедения АН СССР. – М.: Наука, 1978. – Т. III. – Ч. II. – С. 124–126.

8. Структура средневекового тибетского текста (1409 г.) (метод цитирования) // Письменные памятники и проблемы истории культуры народов Востока. – М.: ГРВЛ, 1979. – Ч. I. – С. 43–47.

9. Тибетский средневековый трактат по теории изобразительного искусства (исследование, перевод, комментарий, критический текст). Автореферат диссертации на соискание ученой степени канд. истор. наук. – М., 1979. – 15 с.

---

¹ Цей перелік не включає публікацій О.Д. Огневої у газетній періодиці. – *Прим. упоряд.*

10. Тибетский средневековый трактат по теории изобразительного искусства (начало XIV в.) // Народы Азии и Африки. – 1979. – № 1. – С. 117–124.

11. О трех терминах тибетской эстетики у Цзонхавы // Язык и культура народов Востока и их рецепция в Эстонии. Ученые записки Тартуского университета. Труды по востоковедению. – Тарту: Изд-во Тартуского ун-та, 1981. – Т. 6. – С. 558.

12. Собрание книг на тибетском языке в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина // Народы Азии и Африки. – 1981. – № 5. – С. 147–151; (у співавт. з Н.В. Морозовою).

13. Гарба-Накпо // Мифы народов мира. Энциклопедия. (В 2 томах) / Ред. кол. А.М. Прохоров и др. – М.: Советская энциклопедия, 1980. – Т. 1: А-К. – С. 265–266.

14. Лу // Мифы народов мира. Энциклопедия. (В 2 томах) / Ред. кол. А.М. Прохоров и др. – М.: Советская энциклопедия, 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 74.

15. Лха // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 82.

16. Масанг // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 122.

17. Пехар // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 311.

18. Рулакье // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 389.

19. Сабдаг // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 394.

20. Тибетская мифология // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 506–511.

21. Тригумцэнпо // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 525.

22. Тхеуранг // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 535.

23. Циумарпо // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1982. – Т. 2: К-Я. – С. 622.

24. Санскрито-тибетские параллели в трактате Цзонхавы // Древняя Индия. Историко-культурные связи. – М.: Наука, 1983. – С. 228–237.

25. Далай-лама // Атеистический словарь / Абдусамедов А.И., Алейник Р.М., Алиева Б.А. и др. Под общ. ред. М.П. Новикова. – М.: Политиздат, 1983. – С. 128.

26. Цам // Атеистический словарь. – М., 1983. – С. 526.
27. Цзонкаба // Атеистический словарь. – М., 1983. – С. 530.
28. Жанры в тибетском искусстве // Искусство и культура Монголии и Центральной Азии. – М.: Наука, 1983. – Ч. 2. – С. 87–97.
29. Книга в тибетской культуре // Актуальные проблемы философской и общественной мысли зарубежного Востока. – Душанбе: Дониш, 1983. – С. 202–209.
30. Далай-лама // Атеистический словарь / Абдусамедов А.И., Алейник Р.М., Алиева Б.А. и др. Под общ. ред. М.П. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Политиздат, 1984. – С. 117–118.
31. Цам // Атеистический словарь. – М., 1984. – С. 481.
32. Цзонкаба // Атеистический словарь. – М., 1984. – С. 484–485.
33. Намтхар Шакьямуни в Тибете XVII в. // Теоретические проблемы изучения литератур Дальнего Востока. Тез. 11-й науч. конф., Москва, 1984 г. – М.: Наука, 1984. – С. 152–159.
34. Таранатха Кунга-нъинбо как историк, художник, искусствовед // Общество и государство в Китае. 15-я конференция. Тезисы докладов. – М.: Наука, 1984. – Ч. 2. – С. 108–112.
35. Тибетцы // Календарные обычаи и обряды народов Восточной Азии: Новый год. – М.: Главная редакция восточной литературы издательства «Наука», 1985. – С. 190–224.
36. Сочинение Таранатхи “Обладающие семью откровениями” (XVI) // Теоретические проблемы изучения литератур Дальнего Востока. Тезисы двенадцатой научной конференции. – М.: Наука, 1986. – Ч. 2. – С. 307–313.
37. Таранатха Гунга-Нъинбо: (Материалы к биографии) // Источниковедение и историография истории буддизма. Страны Центральной Азии. – Новосибирск: Наука, 1986. – С. 28–43.
38. Гарба-Накпо // Мифы народов мира. Энциклопедия. (В 2 томах) / Гл. ред. С.А. Токарев. – 2-е изд. – М.: Советская энциклопедия, 1987. – Т. 1: А-К. – С. 265–266.
39. Лу // Мифы народов мира. Энциклопедия. (В 2 томах) / Гл. ред. С.А. Токарев. – 2-е изд. – М.: Советская энциклопедия, 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 74.
40. Лха // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 82.
41. Масанг // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 122.

42. Пехар // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 311.
43. Рулакье // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 389–390.
44. Сабдаг // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 394.
45. Тибетская мифология // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 506–511.
46. Тригумцэнпо // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 525.
47. Тхеуранг // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 535.
48. Циумарпо // Мифы народов мира. Энциклопедия. – М., 1988. – Т. 2: К-Я. – С. 622.
49. Книга в культуре Тибета // Тезисы Всесоюзной буддологической конференции (Москва, ноябрь 1987 г.). – М.: Наука, 1987. – С. 195–197.
50. К вопросу о жанре “биографии” в тибетской средневековой литературе (“Намтхар Шакьямуни” Таранатхи Кунганьинбо) // Буддизм: история и культура. – М.: Главная редакция восточной литературы издательства “Наука”, 1989. – С. 129–151.
51. Тибетцы // Календарные обычаи и обряды народов Восточной Азии: Годовой цикл. – М.: Главная редакция восточной литературы издательства “Наука”, 1989. – С. 264–305.
52. Бал // Мифологический словарь / Гл. ред. Е.М. Мелетинский и др. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – С. 87.
53. Бардо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 90.
54. Гарба-Накпо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 141.
55. Дагшед // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 168.
56. Далха // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 171.
57. Дрегпа // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 196.
58. Дунги Гонгма // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 198.
59. Емон Гйалпо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 207.
60. Жаза // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 212.
61. Ла // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 303.
62. Лу // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 318.
63. Лха // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 322.

64. Лхамо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 322.
65. Масанг // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 343–344.
66. Пехар // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 432.
67. Рулакье // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 462.
68. Рум // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 462.
69. Сабдаг // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 463.
70. Синмо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 491.
71. Тригумцэнпо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 536.
72. Тхеуранг // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 542.
73. Циумарпо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 591–592.
74. Цокшин // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 592.
75. Шенраб-Мибо // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 604.
76. Шиндже // Мифологический словарь. – М., 1990. – С. 607.
77. До питання про типологію регіональних форм релігії // Тези доповідей і повідомлень 1-ої Тернопільської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Тернопіль, 1990. – Ч. II. – С. 29–31.
78. Атиша // Буддизм: Словарь / Абаева Л.Л., Андросов В.П., Бакаева Э.П. и др. Под общ. ред. Жуковской Н.Л. и др. – М.: Республика, 1992. – С. 39–40.
79. Бон // Буддизм... – М., 1992. – С. 48.
80. Буддизм в Тибете // Буддизм... – М., 1992. – С. 72–73.
81. Буддизм на территории Гималаев // Буддизм... – М., 1992. – С. 81–82.
82. Буддийские праздники // Буддизм... – М., 1992. – С. 82–84; (у співавт. з В. Корнєвим).
83. Будон // Буддизм... – М., 1992. – С. 85–86.
84. Галдан // Буддизм... – М., 1992. – С. 96.
85. Гампопа // Буддизм... – М., 1992. – С. 96–97.
86. Ганджур // Буддизм... – М., 1992. – С. 97.
87. Гелугпа // Буддизм... – М., 1992. – С. 98.
88. Гесер // Буддизм... – М., 1992. – С. 98–99.
89. Гумбум // Буддизм... – М., 1992. – С. 102.
90. Гьялпо Лосар // Буддизм... – М., 1992. – С. 103.
91. Далай-лама // Буддизм... – М., 1992. – С. 104–105.
92. Далай-лама V // Буддизм... – М., 1992. – С. 105.

93. Далай-лама VI // Буддизм... – М., 1992. – С. 105–106.
94. Далай-лама VII // Буддизм... – М., 1992. – С. 106.
95. Далай-лама VIII // Буддизм... – М., 1992. – С. 106.
96. Далай-лама XIII // Буддизм... – М., 1992. – С. 106.
97. Далай-лама XIV // Буддизм... – М., 1992. – С. 106–107.
98. Данджур // Буддизм... – М., 1992. – С. 107–108.
99. Драгшеды // Буддизм... – М., 1992. – С. 118.
100. Дэвид-Ниль А. // Буддизм... – М., 1992. – С. 122–123.
101. Идам // Буддизм... – М., 1992. – С. 131.
102. Кагьюдпа // Буддизм... – М., 1992. – С. 141.
103. Кадампа // Буддизм... – М., 1992. – С. 141–142.
104. Кармапа // Буддизм... – М., 1992. – С. 146–147.
105. Лавран // Буддизм... – М., 1992. – С. 157.
106. Лам-рим // Буддизм... – М., 1992. – С. 168–169.
107. Лхаса // Буддизм... – М., 1992. – С. 171.
108. Марпа // Буддизм... – М., 1992. – С. 176.
109. Медицина тибетская // Буддизм... – М., 1992. – С. 179–180.
110. Миларепа // Буддизм... – М., 1992. – С. 182.
111. Монлам чхенмо // Буддизм... – М., 1992. – С. 186.
112. Накхор // Буддизм... – М., 1992. – С. 188–189.
113. Нечунг // Буддизм... – М., 1992. – С. 191.
114. Ньингмапа // Буддизм... – М., 1992. – С. 195.
115. Обермиллер Е.Е. // Буддизм... – М., 1992. – С. 196.
116. Пагба-лама // Буддизм... – М., 1992. – С. 200.
117. Падмасамбхава // Буддизм... – М., 1992. – С. 200.
118. Панчхен-лама // Буддизм... – М., 1992. – С. 201–202.
119. Потала // Буддизм... – М., 1992. – С. 204.
120. Рерих Ю.Н. // Буддизм... – М., 1992. – С. 210–211.
121. Рис-Дэвидс Т.В. // Буддизм... – М., 1992. – С. 212–213.
122. Сакьяпа // Буддизм... – М., 1992. – С. 217.
123. Семичов Б.В. // Буддизм... – М., 1992. – С. 226.
124. Сронцангамбо // Буддизм... – М., 1992. – С. 231.
125. Танка // Буддизм... – М., 1992. – С. 236–237.
126. Таранатха // Буддизм... – М., 1992. – С. 238.
127. Ташилхунпо // Буддизм... – М., 1992. – С. 238.
128. Тубянский М.И. // Буддизм... – М., 1992. – С. 247.
129. Тулку // Буддизм... – М., 1992. – С. 247.
130. Туммо // Буддизм... – М., 1992. – С. 247.
131. Туччи Д. // Буддизм... – М., 1992. – С. 247–248.
132. Цам // Буддизм... – М., 1992. – С. 264–265.

133. Цзонхава // Буддизм... – М., 1992. – С. 266–267.
134. Цхеванг // Буддизм... – М., 1992. – С. 268.
135. Цхепагме // Буддизм... – М., 1992. – С. 268.
136. Цхокшинг // Буддизм... – М., 1992. – С. 268.
137. Цыбиков Г.Ц. // Буддизм... – М., 1992. – С. 268.
138. Чжанчжа-хутухта // Буддизм... – М., 1992. – С. 272.
139. Чжонангпа // Буддизм... – М., 1992. – С. 273.
140. Чод // Буддизм... – М., 1992. – С. 273.
141. Чома де Кёрёши А. // Буддизм... – М., 1992. – С. 273–274.
142. Год птицы в тибетском календаре // Буддизм. – 1993. – № 1(2). – С. 37.
143. Горные боги Тибета // Декоративное искусство: диалог истории и культуры. – М.: Искусство, 1995. – Вып. 1–2. – С. 87–90.
144. Що і навщо вкладають у пустотілу буддійську пластику // Історія релігій в Україні. Тези повідомлень Міжнародного V-го круглого столу (Львів, 3–5 травня 1995 року). – К.-Л., 1995. – Ч. 3. – С. 291–293.
145. Бал // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь / Гл. ред. Е.М. Мелетинский. – СПб.: Фонд “Ленинградская галерея”, 1996. – С. 106.
146. Бардо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 109.
147. Гарба-Накпо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 176.
148. Дагшед // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 208.
149. Далха // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 213.
150. Дрегпа // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 242.
151. Дунги Гонгма // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 244.
152. Емон Гйалпо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 255.
153. Жаза // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 260.
154. Ла // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 391.
155. Лу // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 414.

156. Лха // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 418.
157. Лхамо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 418.
158. Масанг // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 450–451.
159. Пехар // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 558.
160. Рулакье // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 596.
161. Рум // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 596.
162. Сабдаг // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 600.
163. Синмо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 633.
164. Тригумцэнпо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 696.
165. Тхеуранг // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 705.
166. Циумарпо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 762–763.
167. Цокшин // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 763.
168. Шенраб-Мибо // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 776.
169. Шиндже // Мифология. Иллюстрированный энциклопедический словарь. – СПб., 1996. – С. 781.
170. Цокшин Цзонхавы // Дхарма. Религиозно-философский альманах. – Улан-Удэ: Изд-во общины “Дхарма”, 1996. – С. 207–222.
171. Ілля Мечніков і його зустрічі з буддизмом // Сходознавство. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 1997. – № 1. – С. 4–13.
172. Вступ до публікації: Павло Ріттер. Фрагменти з “Антології давньоіндійської літератури” // Сходознавство. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 1998. – № 3–4. – С. 117.
173. Вступление к публикации: Панкратов Б.И. Иконография тибетского буддизма. (В связи с публикацией книги Л.Н. Гумилева “Старобурятская живопись”. Москва, “Искусство”, 1975) / Подготовлено Е.Д. Огневой // Страны и народы Востока. – СПб.:

Центр “Петербургское Востоковедение”, 1998. – Вып. XXIX: Борис Иванович Панкратов. Монголистика. Синология. Буддология. – С. 289–301.

174. Илья Мечников и его встречи с буддизмом // *Orient. Альманах*. – СПб.: Изд-во “Утпала”, 1998. – Вып. 2–3. Исследователи Центральной Азии в судьбах России. – С. 277–284.

175. Тибетський національний прапор: міф і реальність // *Знак. Часопис Українського геральдичного товариства*. – 1998 (вересень). – Ч. 17. – С. 6.

176. Original Tibetan Materials in Ukraine // 8th Seminar of the International Association for Tibetan Studies. Abstracts. – Bloomington: Indiana University Press, 1998. – S. 138.

177. Джатакамала в іконописній традиції Тибету // *Сходознавство*. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 1999. – № 7–8. – С. 31–36.

178. Житіє Будди Шак'ямуні в середньовічній літературі Тибету // III Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 1999. – С. 40–41.

179. Индийские пандиты в Тибете XVII в. // *Древность: историческое знание и специфика источника. Материалы научной конференции памяти Э.А. Грантовского*. – М.: Когелет, 2000. – С. 98–99.

180. Лосар. Тибетский Новый Год. – М., 2000. – 44 с.; піратське видання: матеріал передрукований без зазначення прізвища автора та без його згоди з видання: *Тибетцы // Календарные обычаи и обряды народов Восточной Азии: Новый год*. – М., 1985. – С. 190–224.

181. Середньовічний тибетський історик та його інтерпретація “Життя Будди Шак'ямуні” // IV Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2000. – С. 40–41.

182. Тибетоязычные письменные источники в Украине // *Цирендоржиевські читання* – 2000. – К.: Стилос, 2000. – С. 76–82.

183. Дарунки Далай Лами XIII Петру Козлову в музеях України // V Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2001. – С. 67–68.

184. Тибет: гори, герої, гірські божества // *Сходознавство*. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2001. – № 13–14. – С. 14–22.

185. The portrait of Kunga-gyal-tsen Pal-sanpo // *Marg. A magazine of the arts*. – 2001 (September). – Vol. 53, № 1. – P. 62–67.

186. Original Tibetan materials in Ukraine // Східний світ (Etymon). – 1999. – № 1–2. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2001. – С. 335–339.

187. Бон // Православная энциклопедия / Под ред. Патриарха Московского и Всея Руси Алексия II. – М.: Церковно-научный центр “Православная энциклопедия”, 2002. – Т. 5. Бессонов-Бонвеч – С. 685–689.

188. Тибет: гори, герої, гірські божества // Східний світ. – 2002. – № 2. – С. 44–49.

189. Ю.Н. Рерих и проблемы функционального назначения тибетской живописи (Джатакамала в живописи) // Петербургский Рериховский сборник. – СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского государственного университета, 2002. – Т. V. – С. 78–83.

190. Юрій Рерих – дослідник тибетського образотворчого мистецтва // VI Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2002. – С. 19–20.

191. Буддійська спадщина з фондів Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії // Могилянські читання 2002 року: Збірник наукових праць: Музейна справа в Україні на зламі тисячоліть. – К.: ВІПОЛ, 2003. – С. 345–359.

192. Будон // Православная энциклопедия / Под ред. Патриарха Московского и Всея Руси Алексия II. – М.: Церковно-научный центр “Православная энциклопедия”, 2003. – Т. 6. Бондаренко-Варфоломей Эдесский.

193. Джерела бурятського походження в Музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків у контексті культури Бурятії // Цирендоржиевські читання – 2003. – К.: СтилоС, 2003. – С. 216–228.

194. З історії формування колекції творів мистецтва Тибету, Монголії, Бурятії та Калмикії в Київському музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків // Ханенківські читання. Матеріали науково-практичної конференції. – К.: Київ, 2003. – Вип. V. – С. 18–24.

195. Імператор Цяньлун в ролі тибетського святого // Східний світ. – 2003. – № 2. – С. 121–133.

196. Постаць Девадатти згідно “Житію Шак’ямуні” Таранатхі Кунга-Н’їнбо (1575–1634) // VII Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2003. – С. 29–30.

197. З історії релігії бон // Східний світ. – 2004. – № 1. – С. 99–116.

198. Индо-тибетские контакты VII–XV вв. в именах учителей, датах, топонимах // Индия – Тибет: текст и вокруг текста. Рериховские чтения 2002 (юбилейные) в Институте Востоковедения РАН. – М.: Издательская фирма “Восточная литература” РАН, 2004. – С. 225–249.

199. Матеріальні свідчення про перебування калмиків в Україні // Археологічні пам'ятки Фастівщини: матеріали до археологічної карти Київської області. Науково-інформаційний бюлетень. – Фастів, 2004. – Прес-музей. – № 20–21. – С. 74–83.

200. Особенности композиции “Онтога 35 будд покаяния Меры тел богов” – средневекового трактата Цзонхавы Лобзанг-дакпы по теории изобразительного искусства (фрагмент рукописи монографии, 1984) // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 19–40.

201. Таранатха Гунга-Ньинбо: (Материалы к биографии) // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 41–50.

202. Матеріальні свідчення про перебування калмиків в Україні // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 52–58.

203. Ганджур // Православная энциклопедия / Под ред. Патриарха Московского и Всея Руси Алексия II. – М.: Церковно-научный центр “Православная энциклопедия”, 2005. – Т. 10. Второзаконие-Георгий.

204. Ганевская Э.В., Дубровин А.Ф., Огнева Е.Д. Пять семей Будды. Металлическая скульптура северного буддизма IX–XIX вв. из собрания ГМВ. – М.: Издательство научной и учебной литературы “УРСС”, 2004. – 365 с.

205. Тибетська подвижниця у пантеоні школи гелуг // VIII Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 36–37.

206. Тибетцы // Мифы и религии мира. Учебное пособие / РГГУ; Институт высших гуманитарных исследований; Центр типологии и семиотики фольклора; Сост. и ред. С.Ю. Неклюдова. – М.: Издательский центр РГГУ, 2004. – С. 171–175.

207. Живопись Тибета. Русская частная коллекция: Альбом-каталог / Н.В. Сазонова (науч. ред.), Е.Д. Огнева (текст), Е.И. Желтов (фот.), И.И. Шептунова (науч. ред.). – М.: ГМВ, 2005. — 166 с.

208. Китайські імператори очима іноземних художників (до питання датування тибетської тхангки з зображенням Хун Лі // Китайська цивілізація: традиції та сучасність. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2005. – С. 48–60.

209. Паломництво як складова річної обрядовості Тибету // Традиція і культура. Матеріали міжнародної наукової конференції. 16–18 грудня 2005 р. – К.: Асоціація “Новий Акрополь”, 2005. – Ч. 1. – С. 32–33.

210. Про що можуть розповісти написи на буддійській скульптурі // Східний світ. – 2005. – № 2. – С. 62–70.

211. Проблеми образотворчого мистецтва за “Намтхаром Шак’ямуні” Таранатхі Кунга-н’інбо // IX Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2005. – С. 104–105.

212. Джерела життя Будди Шак’ямуні в історичній традиції Тибету (XIV–XVII ст.) // Східний світ. – 2006. – № 4. – С. 22–26.

213. Джерела життя Будди Шак’ямуні в тибетській традиції XVII ст. // X Сходознавчі читання А. Кримського (присвячені 135-річчю від дня народження А.Ю. Кримського). – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2006. – С. 29–30.

214. Надписи на буддійській скульптурі із зібрання Музею Востока (Москва) // Smagamam: Памяти Октябрины Федоровны Волковой. Сборник статей. – М.: Вост. лит., 2006. – С. 141–149.

215. Образ Тари: тибетські писемна та образотворча традиції // Цирендоржиевські читання – 2006: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: СтилоС, 2006. – С. 253–265.

216. “Діамантова сутра” в державних та приватних зібраннях України // XI Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2007. – С. 46–49.

217. Невеселий підсумок однієї унікальної фотовиставки // Східний світ. – № 2. – 2007. – С. 190–192.

218. Отзыв о выставке “Пещерные храмы Западного Тибета”. Невесёлый итог одной уникальной фотовыставки // Одесский Дом-музей им. Н.К. Рериха. – <http://www.odessa-roerich-house.od.ua/research/ogneva.doc>

219. Традиція жанру лагю в живописі: Тара Зелена у супроводі вчителів школи н’інгма // Китайська цивілізація: традиції та сучасність. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2007. – С. 69–77.

220. Боги снежных гор. Музеи Украины: сакральное искусство в традиции тибетского буддизма. Сборник научных статей. – О.: Астропринт, 2008. – 208 с.

221. Далай-лама XIII, духовний владика Тибету, очима іноземців // Цирендоржиевські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008; (у співавт. з І.В. Отрощенко). – С. 399–415.

222. Иконографічний цикл “Дванадцять діянь Будди Шак’ямуні” і його живописні втілення в музеях України // XII Сходознавчі читання А. Кримського. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2008. – С. 68–71.

223. Монголо-тибетські відносини XIII ст. та буддійська школа сак’я // Україна – Монголія: 800 років у контексті історії. Збірник наукових праць. – К.: Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, 2008. – С. 72–81.

224. Тара Зеленая в сопровождении учителей (традиция школы нyingma) // Н.К. Рерих и его современники. Коллекции и коллекционеры: Материалы научно-практических конференций 2005–2006 гг. – О.: Астропринт, 2008. – С. 226–238.

225. Амитаюс и Ваджравидарана: иконография и происхождение (Буддийская скульптура калмыцкого происхождения в коллекции Дома-музея имени Н.К. Рериха) // Н.К. Рерих и его современники. Коллекции и коллекционеры: Материалы научно-практических конференций 2005–2006 гг. – О.: Астропринт, 2008. – С. 239–255.

226. Тара из Вайшали в тибетской интерпретации // Н.К. Рерих и его современники. Коллекции и коллекционеры: Материалы научно-практических конференций 2005–2006 гг. – О.: Астропринт, 2008. – С. 256–269.

227. Сакральне мистецтво у традиції північного буддизму на теренах України // Східний світ. – 2008. – № 1. – С. 120–133.

228. Зразки сакральної пластики калмицького походження в зібранні Будинку-Музею Миколи Реріха // Східний світ. – 2008. – № 2. – С. 17–28.

229. Джузеппе Туччі – італійський кореспондент Федора Щербатського // Східний світ. – 2008. – № 3. – С. 167–172.

230. Схід та музика: дві щасливих зірки Костянтина Ремаєя, уродженця Києва // Східний світ. – 2008. – № 4. – С. 54–58.

231. Sacral Art Tradition of the Northern Buddhism in Ukraine // Journal of Russian Studies. – 2008 (June). – No8. – P. 135–171.

232. Ваджрачхедіка: тибетомовні примірники в установах та приватних колекціях України // Східний світ. – 2009. – № 2. – С. 20–28.

233. Тибетоязычные версии Ваджрачхедики в собраниях Украины // Востоковедение и африканистика в диалоге цивилизаций. XXV Международная конференция: Источниковедение и историография стран Азии и Африки, 22–24 апреля 2009. Тезисы докладов. – СПб.: Вост. фак. СПбГУ, 2009. – С. 278.

Переклади

1. Сутра про мудрість та глупоту. Друга глава. Двадцята глава (переклад, коментар) // Джерело перлин: Хрестоматія східних літератур. – К.: Горудень, 1998. – С. 175–179; 185–186.

2. Сакія пандит Кюнга-гьялцен Пел-занбо. “Коштовна скарбниця легше” або “Красного письменства” (переклад, коментар) // Джерело перлин: Хрестоматія східних літератур. – К.: Горудень, 1998. – С. 179–183; 186.

3. Таранатха Кюнга-н’інбо. Кабаб дюнден, або “Сім наказів” // Джерело перлин: Хрестоматія східних літератур. – К.: Горудень, 1998. – С. 184–185; 186–187.

4. Уславлений життєпис Цан’яна-гьяцхо, або “Пісні, що тішать” // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 59–60.

Міжкультурні контакти

1. Заочне знайомство Лесі Українки з Китаєм // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства (м. Луцьк, вересень-жовтень 1993 р.). – Луцьк: АГРОІНРЕМ, Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки, 1993. – С. 357.

2. Канон фенлю і особистий шлях Лесі Українки // Східний світ. – 1993. – № 2. – С. 94–100.

3. Леся Українка і Схід // Східний світ. – 1995. – № 1. – С. 76–82.

4. Ігор Стравінський та Схід // Стравінський та Україна. Матеріали міжнародної конференції. – К.: Абрис, 1996. – С. 108–113.

5. Листи з Китаю до Лесі Українки // Леся Українка та родина Косачів в контексті української культури: Тези та матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Луцьк: Ініціал, 1996. – С. 24.

6. Родина Реріхів і Київський музей західного та східного мистецтва // Україна в минулому: Збірник статей. – К.-Л.: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. Львівське відділення, 1996. – Вип. VIII. – С. 152–156; (у співавт. з Г. Біленко).

7. Міфологічні витоки образу Мавки в “Лісовій пісні” // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Філологічні науки (Лесезнавство). – 1998. – № 7. – С. 27–28.

8. Образи Рігведи в “Лісовій пісні” Лесі Українки // Сходознавство. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 1998. – № 2. – С. 49–60.

9. Китайський слід у житті Лесі Українки // Леся Українка – далека принцеса. Додаток до видання “Українська мова та література” (1999, № 15–16). – К., 1999. – С. 20–22.

10. Рослинний світ Рігведи та “Лісової пісні” Лесі Українки // Волинь у житті та творчості письменників. Збірник наукових праць. – Луцьк: РВВ “Вежа” ВДУ ім. Лесі Українки, 1999. – С. 52–55.

11. Схід в житті і творчості Лесі Українки // Леся Українка та родина Косачів в контексті української культури: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Луцьк: Надстир’я, 2001. – С. 49–51.

12. Ігор Стравінський та Схід // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 68–70.

13. Канон фенлю і особистий шлях Лесі Українки // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 75–80.

14. Рослинний світ Рігведи та “Лісової пісні” Лесі Українки // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 81–83.

15. З історії створення підручника Лесі Українки “Стародавня історія східних народів” // Східний світ. – 2005. – № 2. – С. 164–165.

16. Восток Игоря Стравинского // Культура и цивилизация. Восток – Запад. Музыкальная культура: Восток – Запад. – О.: Астропринт, 2006. – С. 123–135.

17. Єгипет Лесі Українки // Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури. Науковий збірник. – Луцьк, 2006. – Вип. 3. – С. 44–49.

18. Рослинний світ Рігведи та “Лісової пісні” Лесі Українки // Волинь у житті та творчості письменників. – Вид. 2-е, доп. і переробл. – Луцьк: РВВ “Вежа” ВДУ ім. Лесі Українки, 2007. – С. 58–60.

19. Східні стежини Лесі Українки (Статті та матеріали). – Луцьк: Волинська книга, 2007. – 236 с.

20. Східні стежки Лесі Українки (Статті та матеріали). – Видання друге, перероблене і доповнене. – Луцьк: ВАТ Волинська обласна друкарня, 2008. – 240 с. Випущене на замовлення Державного Комітету телебачення та радіомовлення України за програмою “Українська книга”.

21. Про створення підручника “Стародавня історія східних народів” // Леся Українка. Стародавня історія східних народів / Упорядкування, підготовка текстів та ілюстрацій, коментарі, примітки Олени Огневої та Надії Сташенко. – Репринтне видання. – Луцьк: ВАТ Волинська обласна друкарня, 2008. – С. IV–VIII.

22. Образи Рігведи в “Лісовій пісні” Лесі Українки // Леся Українка. Стародавня історія східних народів / Упорядкування, підготовка текстів та ілюстрацій, коментарі, примітки Олени Огневої та Надії Сташенко. – Репринтне видання. – Луцьк: ВАТ Волинська обласна друкарня, 2008. – С. XXXII–XXXIII.

23. Східний вектор книжкового зібрання Лесі Українки // Олена Пчілка і родина Косачів в історії інтелектуальної еліти України і Волині. Науковий збірник. – Луцьк, 2009. – С. 116–119.

24. Леся Українка та джерела з “Стародавньої історії східних народів” у луцький період роботи над нею // Старий Луцьк. Науково-інформативний збірник ЛДІКЗ. – Луцьк, 2009. – Вип. 5. – С. 92–98.

25. “Історичні записки” Лесі Українки (“Стародавня історія східних народів”) // Леся Українка: доба і творчість. Збірник наукових праць і матеріалів. – Луцьк, 2009. – Т. 1. – С. 36–50.

Єврейська тематика

1. Спогади як етнографічне джерело (Родина Стравінських та єврейська громада Устилуга) // Минувле і сучасне Волині. Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи. Тези доповідей та повідомлень. – Луцьк, 1992. – С. 98.

2. Пам'ятки єврейської культури у фондах Волинського краєзнавчого музею // Національні меншини Правобережної України. Історія і сучасність. – Житомир, 1998. – Т. 18. – С. 79–82; (у співавт. з Н.Ю. Пушкар).

3. Біблія в ілюстраціях // Пам'ятки сакрального мистецтва Волині. Матеріали VIII міжнародної наукової конференції. – Луцьк: Надстир'я, 2001. – С. 163–166; (у співавт. з О.Є. Златогорським).

4. Каталог “Єврейська спадщина” (з фондів Волинського краєзнавчого музею та Державного архіву Волинської області) / Упоряд.: О.Д. Огнева, Н.Ю. Пушкар, А.П. Кравчук; Волинський краєзнавчий музей, Держархів Волинської області, Волинський інститут економіки і менеджменту “Хесед Готліб” – Волинський філіал Рівненського обласного благодійного фонду “Хесед Ошер”. – Луцьк, 2001. – 22 с.; іл.

5. Еврейское наследие. Из фондов Волинского краеведческого музея и Государственного архива Волинской области. Каталог. – Луцк, 2002. – 28 с.; (у співавт. з Н.Ю. Пушкар, А.П. Кравчук).

6. Біблія у світовій книжковій спадщині. Каталог виставки. – Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2004. – 64 с.; (у співавт. з О.Є. Златогорським).

Рецензування, наукова хроніка

1. Реріховські читання 1995 року // Східний світ. – 1995. – № 1. – С. 130–132; (у співавт. з Ю.Ю. Завгороднім).

2. Бакаева Э.П. Буддизм в Калмыкии. Историко-этнографические очерки. – Элиста, 1994 // Україна в минулому: Збірник статей. – К.–Л.: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. Львівське відділення, 1996. – Вип. VIII. – С. 221–223.

3. З історії розвитку етноспецифічних форм релігії. Рец. на: М.В. Монгуш. Ламаїзм в Туве. Кызыл, 1992; Э.П. Бакаева. Буддизм в Калмыкии. Элиста, 1994; Л.Л. Абаева. Культ гор и буддизм в Бурятии (эволюция верований и культов селенгинских бурят). Москва. 1992 // Східний світ. – 1996. – № 2. – К., 1999. – С. 152–156.

4. Нотатки тибетолога // Східний світ – 2000. – № 2. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2001. – С. 188–191.

5. Ювілейні Реріхівські читання у Москві // Східний світ. – 2002. – № 2. – С. 182–183.

6. Вступне слово // Цирендоржиєвські читання – 2003. – К.: Стилос, 2003. – С. 20–21.

7. Посвята в шамани в Агінському районі у хорі-бурятів Республіки Бурятія (Росія). Virlana Tkacz with Sayan Zambalov and Wanda Phipps. Photos by Alexander Khantaev. Shanar. Dedicated Ritual of Buryat Shaman in Siberia as conducted by Bair Rinchinov. Parabola Books. New York, 2002, 192 p. // Східний світ. – 2003. – № 1. – С. 158–161.

8. Ханенківські читання: культура і мистецтво народів Сходу // Східний світ. – 2003. – № 2. – С. 165–166.

9. А. Терентьев. Определитель буддийских изображений. – С.-Петербург. “Нартханг” 1981–2004. (A. Terentyev. Buddhist Iconography Identification Guide. – St.-Peterburg. “Narthang” 1981–2004). Білінгва. 302 сс. // Східний світ. – 2005. – № 3. – С. 130–132.

10. Повернуті з небуття. Люди и судьбы. Библиографический словарь востоковедов – жертв политического террора в советский период (1917–1991). Подготовили Я.В. Васильков и М.Ю. Сорокина. – Санкт-Петербург. “Санкт-Петербургское востоковедение”. 2003. – 496 с. // Східний світ. – 2005. – № 4. – С. 170–173.

11. Book review: А. Терентьев. Определитель буддийских изображений. – С.-Петербург: “Нартханг”, 1981–2004. A. Terentyev. Buddhist Iconography Identification Guide. – St.-Peterburg: “Narthang”, 1981–2004. Білінгва. 302 p. // Manuscripta Orientalia. International Journal for Oriental Manuscript Research. – Vol. XI/3. – SPb., 2005. – P. 71–72.

12. Вступне слово // Цирендоржиевські читання – 2006: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: Стилос, 2006. – С. 17–21.

13. Пам’яті Бориса Яковича Владимирцова (до 75-ої річниці від дня смерті) // Цирендоржиевські читання – 2006: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: Стилос, 2006. – С. 22–23.

14. Пам’яті Бориса Володимировича Семічева // Цирендоржиевські читання – 2006: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: Стилос, 2006. – С. 23–24.

15. До 140-ої річниці від дня народження Федора Іполитовича Щербатського // Цирендоржиевські читання – 2006: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: Стилос, 2006. – С. 25–27.

16. Вступне слово // Цирендоржиевські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – С. 15–18.

17. До 70-ї річниці від трагічної загибелі М.О. Макаренка // Цирендоржигєвські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – С. 19.

18. До 145-ї річниці від дня народження С.Ф. Ольденбурга // Цирендоржигєвські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – С. 20–21.

19. До 100-ї річниці від часу відкриття Хара-Хото // Цирендоржигєвські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – С. 21–22.

20. До 145-ї річниці від дня народження П.К. Козлова // Цирендоржигєвські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – С. 22–23.

21. Єлезар Мойсєєвич Мелетинський // Цирендоржигєвські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – С. 24.

Редагування

1. Цирендоржигєвські читання – 2000. – К.: Стилос, 2000. – 152 с.

2. Кіктенко В.О. Нарис з історії українського китаєзнавства. XVIII – перша половина XX ст.: дослідження, матеріали, документи. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2002. – 194 с.

3. Иконография ваджраяны. Альбом / Автор-составитель: Ц.-Б. Бадмажапов. Научные редакторы: В. Андросов, Е. Огнева, А. Терентьев. Под общим научным руководством академика РАН Г. Бонгард-Левина. – М.: Дизайн. Информация. Картография, 2003. – 624 с.

4. Цирендоржигєвські читання – 2003. – К.: Стилос, 2003. – 341 с.

5. Отрощенко І.В. Роль буддійської церкви у національно-визвольному русі Монголії (1905–1911). – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2005. – 296 с.

6. Цирендоржигєвські читання – 2006: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: Стилос, 2006. – 413 с.

7. Леся Українка. Стародавня історія східних народів / Упорядкування, підготовка текстів та ілюстрацій, коментарі, примітки Олени Огнєвої та Надії Стащенко. – Репринтне видання. – Луцьк: ВАТ Волинська обласна друкарня, 2008. – 256 с. + XLVIII с.: 16 іл. Випущене на замовлення Державного Комітету телебачення та радіомовлення України за програмою “Українська книга”.

8. Цирендоржисвські читання – 2008: Тибетська цивілізація та кочові народи Євразії: крос-культурні контакти. – К.: МП “Леся”, 2008. – 692 с.

ПУБЛІКАЦІЇ З УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ТЕМАТИКИ

1. Музейна експозиція та її джерельна база (до перебування Петра I на Волині) // Минуле і сучасне Волині. Тези доповідей та повідомлень II-ої Волинської історико-краєзнавчої конференції 26–28 травня 1988 р.). – Луцьк, 1988. – Ч. I. – С. 170–171.

2. Родина Стравинських в Устилузі // Минуле і сучасне Волині. Тези доповідей та повідомлень III-ої Волинської історико-краєзнавчої конференції. – Луцьк, 1989. – С. 113–115.

3. Леся Українка та Ігор Стравинський в історії культури Волині // V Всеукраїнська конференція “Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України” (жовт. 1991 р.). Тези доповідей і повідомлень. – К.-Кам’янець-Подільський, 1991. – С. 615–616.

4. Лето в Устилуге. Музей Стравинского может стать международным музыкальным центром // Советский музей. – 1991. – № 1 (117), январь-февраль. – С. 35–36.

5. Перша світова війна і діячі російської культури // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. Тези доповідей та повідомлень V Волинської історико-краєзнавчої конференції, 11–13 жовтня 1991 р. – Луцьк, 1991. – С. 96.

6. Герби на предметах побуту // Клейноди України. – Л., 1992; (у співавт. з П. Рудецьким).

7. Книги Луцкого Крестовоздвиженского братства в собрании Вольнского краеведческого музея // Книга в меняющемся мире. Седьмая научная конференция по проблемам книговедения. Тезисы докладов. – М.: ГБЛ, 1992. – С. 42.

8. Міжетнічні контакти і можливості їх відображення в музейній експозиції // Матеріали I–III науково-краєзнавчої конференції “Острог на порозі 900-річчя”. – Острог, 1992. – С. 4–5.

9. Орден пиаров: учителя и ученики // Международная научная конференция “Классика и современность”. – СПб., 1992.

10. Пам'ятки історії в Устилузі // Туризм і завдання національно-культурного відродження України. Всеукраїнська науково-практична конференція (12–14 травня 1992 р.). Тези доповідей та повідомлень. – К.-Черкаси: Б.в., 1992. – С. 151–153.

11. Семіотичний статус гербів на архітектурних спорудах // Друга наукова геральдична конференція. Тези доповідей. – Л.: УГТ, 1992. – С. 53–55; (у співавт. з П. Рудецьким).

12. Устилуг Ігоря Стравінського: сучасне і минуле // Архітектура Волині: історія та сучасність. Тези конференції. – Луцьк: Б. в., 1992. – С. 84–86.

13. Бібліотеки Волині // Матеріали IV науково-краєзнавчої конференції “Остріг на порозі 900-річчя”. – Острог, 1993. – С. 115–116.

14. Любешівська школа піарів: вчителі та учні // Історія релігій в Україні. Тези повідомлень III міжнародного круглого столу. – Л.-К., 1993. – С. 83–84.

15. Рукописи та стародруки Братської бібліотеки в колекції Волинського краєзнавчого музею // Роль бібліотек, монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України. Тези наук. конф. – К.: Вид. Ін-ту підвищення кваліфікації працівників культури, 1993. – С. 90–91.

16. Сфрагістика та нумізматика про герб Волині // Третя наукова геральдична конференція. Збірник тез, повідомлень та доповідей. – Л.: УГТ, 1993. – С. 57–58.

17. Джерела з етнографії Волині за межами України (зібрання Музею етнографії народів Росії, Петербург) // Минуле і сучасне Волині: проблеми джерелознавства. Тези доповідей та повідомлень VII Волинської історико-краєзнавчої конференції. – Луцьк, 1994. – С. 32–33.

18. Медальерне мистецтво і геральдика (медаль на честь Тадеуша Чацького) // Четверта наукова геральдична конференція. Збірник тез, повідомлень та доповідей. – Л.: УГТ, 1994. – С. 54–57.

19. Музей І. Стравінського в Устилузі. – Луцьк, 1994. – 8 с.

20. Перша світова війна в творчості діячів культури Росії (Ігор Стравінський та інші) // Документально-художня проза про Першу світову війну. Матеріали і тези доповідей та повідомлень міжнар. наук.-теорет. конф. 23–26 жовтня 1994 р. – Луцьк, 1994. – С. 183–185.

21. Федір Стравінський і традиції волинського іконопису // Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали наукової конференції, присвяченої 90-річчю П.М. Жолтовського. – Луцьк, 1994. – С. 54–56.

22. Будинок серед алей. Сценарій документального фільму про Ігоря Стравінського. 1995 р.; (у співавт. з В.І. Соколовським).

23. Військовий прапор як джерело історії та міфології // П'ята наукова геральдична конференція (Львів, 10–11 листопада 1995 року): Збірник тез повідомлень та доповідей. – Л.: УГТ, 1995. – С. 98–99.

24. Гербові традиції у предметах побуту // Знак. Часопис Українського геральдичного товариства. – 1995 (серпень). – Ч. 10. – С. 2–3; (у співавт. з П. Рудецьким).

25. Коли і чому Михайло Сльозка подарував книгу Луцькому Хрестовоздвиженському братству // Матеріали та тези наукової конференції до 130-річчя Житомирського краєзнавчого музею (11–13 жовтня 1995 р.). – Житомир, 1995. – С. 61–63.

26. Прижиттєві документи і матеріали Лесі Українки та родини Косачів: Каталог-довідник. До 125 річниці від дня народження Лесі Українки / Волинський краєзнавчий музей; Літературно-меморіальний музей Лесі Українки в с. Колодяжному Ковельського району; Держархів Волинської обл.; Упоряд.: В.М. Комзюк, А.П. Кравчук, О.Д. Огнева, Н.Ю. Пушкар. – Луцьк: Ініціал, 1996. – 48 с.

27. Бібліотека Луцького Хрестовоздвиженського братства: реконструкція репертуару і наявні примірники // Історія релігій в Україні. Тези повідомлень міжнародного VII круглого столу. – Л.: Логос, 1997. – С. 129–130.

28. Волинська геральдична традиція Св. Миколая // Волинська ікона: питання історії, вивчення, дослідження та реставрації. Доповіді та матеріали IV наукової конференції. – Луцьк: Надстир'я, 1997. – С. 71–72; (у співавт. з П. Рудецьким, О. Бірюліною, О. Романюк).

29. Герб і його елементи як супер-екслібріс // VI наукова геральдична конференція (Львів, 27–29 березня 1997 р.). Матеріали. – Л.: УГТ, 1997. – С. 56–58.

30. Західноєвропейська книга XV–XVII ст. у зібранні Волинського архіву // Українське архівознавство: історія, сучасний стан, перспективи. Наукові доповіді Всеукраїнської конференції (Київ, 19–20 листопада 1996 р.). – К., 1997. – Ч. 2. – С. 155–156.

31. Свято-Володимирське братство та діяльність членів археографічної комісії О. Левицького й І. Каманіна // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії (Київ, Седнів, 18–21 жовтня 1993 р.). – К.: Ін-т укр. археографії та джерелознавства, 1997. – С. 187–189.

32. Філарет Городельський – бібліотекар Луцького Хрестовоздвиженського братства // *Минуле і сучасне Волині. Літописні міста і середньовічна культура. Матеріали VIII Волинської обласної історико-краєзнавчої конференції.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 33–34.

33. Іконографічні аспекти герба міста Луцька // *Минуле і сучасне Волині. Літописні міста і середньовічна культура. Матеріали VIII Волинської обласної історико-краєзнавчої конференції.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 34–35; (у співавт. з О. Романюк).

34. До питання про міську геральдику Луцька // *Минуле і сучасне Волині. Літописні міста і середньовічна культура. Матеріали VIII Волинської обласної історико-краєзнавчої конференції.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 35–36; (у співавт. з О. Бірюліною, П. Рудецьким).

35. Волинь у мініатюрах Радзивілівського літопису // *Минуле і сучасне Волині: Матеріали IX наукової історико-краєзнавчої міжнародної конференції у Луцьку.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 21–22.

36. З історії геральдики Володимира-Волинського // *Минуле і сучасне Волині: Матеріали IX наукової історико-краєзнавчої міжнародної конференції у Луцьку.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 84–85; (у співавт. з Г. Бондаренко, П. Рудецьким, А. Силуком).

37. Ліонський інкунабул у Луцьку // *Минуле і сучасне Волині. Матеріали IX наукової історико-краєзнавчої міжнародної конференції у Луцьку.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 224–225.

38. Кириличні стародруки з зібрання Волинського краєзнавчого музею: репертуар та покрайні записи // *Волинський музей. Історія і сучасність.* – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С. 16.

39. Волинь у спогадах і листуванні родини Стравінських // *“Роде наш красний...”:* Волинь у долях краян і людських документах. – Луцьк: Вежа, 1999. – Т. 3. – С. 799–809.

40. Музей І. Стравинського в Устилузі // *“Роде наш красний...”:* Волинь у долях краян і людських документах. – Луцьк: Вежа, 1999. – Т. 3. – С. 814–821.

41. Західноєвропейські середньовічні карти земель України в зібранні ВКМ // *Волинський музей. Історія і сучасність.* – Луцьк: Надстир'я, 1999. – С. 69–71.

42. Культурно-історичні рекреаційні ресурси Волинської області // *Туристично-краєзнавчі дослідження. Збірник наукових статей.* – К.: ЧП Кармаліта, 1999. – Вип. 4. – С. 26–32; (у співавт. з О. Златогорським).

43. Павло Шимановський з роду Косачів // Олена Пчілка і Волинь. Матеріали науково-практичної конференції 29–30 червня 1999 року. – Луцьк: Надстир'я, 1999. – С. 90–94; (у співавт. з Н. Пушкар).

44. Видання Фробенів на Волині // Матеріали VII–IX науково-краєзнавчих конференцій “Остріг на порозі 900-річчя” 1996–1998 роки”. – Остріг, 2000. – С. 111.

45. Сакральне мистецтво України в поштовій листівці (з музейних колекцій Волині) // Пам'ятки сакрального мистецтва Волині. Матеріали VII міжнародної конференції з волинського іконопису. – Луцьк: Надстир'я, 2000. – С. 86–92; (у співавт. з Н. Пушкар).

46. Тадеуш Чацький в історії Волині // Zamojszczyzna i Wołyń w minionym tysiącleciu. Historia, kultura, sztuka. – Zamość, 2000. – С. 139–140.

47. За що Петро Могила прокляв Михайла Сльозку, або як боролися середньовічні монополісти із вільними підприємцями // ППРО бізнес. – 2001 (вересень). – № 6 (26). – С. 28–29.

48. Каталог видань кириличного друку в установах Волині (1600–1825) / С.Н. Крейнін (упоряд.), О.Д. Огнева (упоряд.). – Луцьк: Надстир'я, 2001. – 132 с.

49. З історії друкованої Біблії в Україні другої половини XVIII ст. // Сакральне мистецтво Волині. Матеріали IX міжнародної наукової конференції, Луцьк, 31 жовтня – 1 листопада 2002 року. – Луцьк: Б. в., 2002. – С. 117–118; (у співавт. з О. Златогорським).

50. Іван Мазепа в традиції українських стародруків // Данило Братковський – поет і громадянин: Матеріали наук.-краєзнав. конф., приуроченої 300-й річниці страти Данила Братковського, м. Луцьк, 22–23 листопада 2002 р.– Луцьк: Б.в., 2002. – С. 59–63; (у співавт. з О. Златогорським).

51. Новий герб Луцька // Минуле і сучасне Волині й Полісся: край на межі тисячоліть. Матеріали X наукової історико-краєзнавчої конференції, яка відбулася у Старому Чорторійську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000–2002 рр. Збірник наукових праць. – Луцьк: Надстир'я, 2002. – С. 203; (у співавт. з П. Рудецьким).

52. Символіка Волинської області // Минуле і сучасне Волині й Полісся: край на межі тисячоліть. Матеріали X-ої наукової історико-краєзнавчої конференції, яка відбулася у Старому Чорторійську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000–2002 рр.

Збірник наукових праць. – Луцьк: Надстир'я, 2002. – С. 204; (у співавт. з Г. Бондаренком, П. Рудецьким, А. Силуком).

53. Поселення Сокіл в історії Волині // Історія міст і сіл Великої Волині: Науковий збірник “Велика Волинь”. Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині. – Житомир: М. А. К., 2002. – Т. 25. – Ч. 1. – С. 41–44; (у співавт. з О. Златогорським).

54. Середньовічні протестантські видання на Волині // Історія релігій в Україні: Праці XII-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 20–24 травня 2002 р.). – Л.: Логос, 2002. – Кн. 1. – С. 295–299; (у співавт. з О. Златогорським).

55. Візуальна популяризація Біблії // Народознавчі зошити. – Л., 2003. – С. 345–348; (у співавт. з О. Златогорським).

56. Про пачкарство, пачкарів та проте, чи можна з цим боротися // ПРОВО бізнес. – 2003 (9 листопада). – № 3 (47). – С. 28–29.

57. 43-й піхотний Охотський полк в історії Луцька // Минуле і сучасне Волині й Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині. Матеріали XII наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзького права. Збірник наукових праць. – Луцьк: Надстир'я, 2003. – Ч. 1. – С. 322–323; (у співавт. з О. Златогорським).

58. Маргіналії біблійних видань XVI–XIX ст. // Минуле і сучасне Волині й Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині. Матеріали XII наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзького права. Збірник наукових праць. – Луцьк: Надстир'я, 2003. – Ч. II. – С. 123; (у співавт. з О. Златогорським).

59. Про атрибуцію перснів з Угровська // Минуле і сучасне Волині й Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині. Матеріали XII-ої наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзького права. Збірник наукових праць. – Луцьк: Надстир'я, 2003. – Ч. II. – С. 322–323; (у співавт. з Ю. Мазуриком).

60. Сокіл Рожищенського району – село чи місто? // Любомль в історії України і Волині. Матеріали науково-практичної конференції до 460-річчя надання Любомлю магдебурзького права і 10-річчя незалежності України. – Луцьк: Надстир'я, 2003. – С. 67–73.

61. Видання Михайла Сльозки в бібліотеці Луцького Хрестовоздвиженського братства // Волинський музей: історія і сучасність. Науковий збірник. – Луцьк, 2004. – Вип. 3. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Волинського краєзнавчого музею. – Луцьк – Колодажне, 18–19 травня 2004. – С. 111–112; (у співавт. з О. Златогорським).

62. Відроджена з попелу // Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XI міжнародної наукової конференції (м. Луцьк, 3–4 листопада 2004 р.). – Луцьк, 2004. – С. 144–145.

63. За що Петро Могила прокляв Михайла Сльозку, або як боролися середньовічні монополісти із вільними підприємцями // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 61–64.

64. Про пачкарство, пачкарів та проте, чи можна з цим боротися // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 65–67.

65. Музей І. Стравінського в Устилузі // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 71–74.

66. Іконографічні аспекти герба міста Луцька // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 84–85.

67. Волинь у мініатюрах Радзивілівського літопису // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 86–88.

68. Ліонський інкунабул у Луцьку // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 89–91.

69. Тадеуш Чацький в історії Волині // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 92–93.

70. Західноєвропейські середньовічні карти земель України в зібранні ВКМ // Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія. – К.: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського, 2004. – С. 94–97.

71. Рец. на: Олена Романюк. Чудотворна ікона Холмської Богородиці. Відродження з небуття. Віктор Федосюк. Дизайн. Григорій Заблоцький (Холм, Польща), Анатолій Квасюк (Луцьк), Во-

лодимир Цитович (Київ), Віктор Чухрай (Луцьк, Україна). Фото. – Луцьк: Ініціал, 2003 // Східний світ. – 2004. – № 3. – С. 120–123.

72. Видання Михайла Сльозки в бібліотеці Луцького Хрестовоздвиженського братства // Старий Луцьк: Науково-інформаційний збірник ЛДІКЗ. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2005. – Вип. II. – С. 97–100; (у співавт. з О. Златогорським).

73. 43-й піхотний Охотський полк в історії Луцька // Старий Луцьк. Науково-інформаційний бюлетень. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2005. – Вип. II. – С. 101–103; (у співавт. з О. Златогорським).

74. Нові надходження кириличних стародруків до установ Волині // Волинська книга: історія, дослідження, колекціонування. Науковий збірник. Матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 20-річчя Музею книги та друкарства Держ. історико-культ. заповідника м. Острог, 9–10 грудня 2005 р. – Острог, 2005. – Вип. 1. – С. 89–97.

75. Агатангел Кримський: вчитель та учні // Волинь філологічна: текст і контекст. Збірник наукових праць. – Луцьк: Вежа, 2006. – Вип. 1. Творчість Агатангела Кримського у контексті європейської та світової культури. – С. 13–21.

76. Будинок серед алей. (Музей Ігоря Стравінського в Устилузі). – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2006. – 56 с.

77. 125 років від дня народження І.Ф. Стравінського (1882–1971) – російського композитора і диригента // Календар знаменних і пам'ятних дат Волині на 2007 рік. – Луцьк: ПВД “Твердиня”, 2006. – С. 84–89.

78. “Українським націоналістом я ніколи не був...” // Агатангел Кримський. Нариси життя і творчості. – К.: Стилос, 2006. – С. 261–273.

79. Архівні матеріали про Устилузький маєток Носенко-Белянкіних-Стравінських // Стравінський та Україна. Міжнародна науково-теоретична конференція 15–17 червня 2007 року. Тези. – Луцьк: Вежа, 2007. – С. 8–9.

80. З досвіду реконструкції репертуару бібліотеки Хрестовоздвиженського братства та виявлення його примірників в зібранні ВКМ (станом на 1676 р.) // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Луцька міська громада: історія, традиція, люди. Науковий збірник. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – Вип. 26. – С. 162–166.

81. З історії рукописної спадщини Волині кирилівського письма // Історія і сучасність Волині. Жидичин – крізь віки. Матеріали ІV наук.-практ., іст.-краєзнав. конф. – Луцьк, 2007. – С. 58–63.

82. Леся Українка та Ігор Стравінський: Контекст створення “Лісової пісні” та “Весни Священної” // Леся Українка і сучасність. Збірник наукових праць. – Луцьк: Вежа, 2007. – Т. 4. – Кн. 1. – С. 140–160.

83. Музей в Устилузі на Волині // Музика. – 2007. – № 4 (Липень-серпень). – С. 28–29.

84. Про користь друку музейних каталогів // Старий Луцьк. Науково-інформативний збірник ЛДІКЗ. – Луцьк: Б. в., 2007. – Вип. III. – С. 169–174.

85. Спадщина Агатангела Кримського у фондах Волинського краєзнавчого музею // Агатангел Кримський – вчений, письменник, українець. Збірник наукових праць. – Луцьк, 2007. – С. 96–106; (у співавт. з О. Бирюлиною, В. Білик).

86. Устилуг // “І”. Незалежний культурологічний часопис. – Число 49. Волинський усе-світ. – 2007 (вересень). – С. 50–53; (у співавт. з К. Присяжним).

87. Библиотека и библиотекари Луцкого Крестовоздвиженского братства (2-я пол. XVII ст.) // Международная научная конференция “Библиотека и история”, 18–19 ноября 2008 г. Тезисы. – М.: Гос. публичная ист. б-ка России, 2008.

88. Документи і матеріали Лесі Українки та родини Косачів у музеях, установах Волині: Каталог-довідник / Волинський національний ун-т ім. Лесі Українки; НДІ Лесі Українки ВНУ ім. Лесі Українки; Літературно-меморіальний музей-садиба Лесі Українки (с. Колодяжне, Ковельський р-н); Державний архів Волинської області / Т.Я. Данилюк-Терещук (уклад.). – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 132 с.; (у співавт. з Т.Я. Данилюк-Терещук, Л.П. Дейнека, Л.Ф. Златогорською, В.М. Комзюк, А.П. Кравчук, Н.Ю. Пушкар).

89. Леся Українка та Ігор Стравінський: контекст створення “Весни священної” і “Лісової пісні”. – Луцьк: ВАТ “Волинська друкарня”, 2008. – 20 с.

90. “Лямент...” 1628 року: перша друкована книга в Луцьку // Лямент по отцю Іоану Василевичу, написаний в Луцьку року 1628-го. Фототипія. Переклади. Дослідження. – Луцьк: Зоря, 2008. – С. 83–94.

91. Луцькі адреси Ігоря Стравінського // Старий Луцьк. Науково-інформативний збірник ЛДІКЗ. – Луцьк, 2008. – С. 40–44.

92. Матеріали Волинських архівів про Устилузький масток Носенків-Белянкіних-Стравінських // Музикознавчі студії. Збірник

наукових праць. – Луцьк: Вежа, 2008. – Вип. 2. Ігор Стравінський: дискурс творчості (до 125-річчя з дня народження). – С. 5–11.

93. Пам'ятки сакрального мистецтва в католицькій традиції: Устилуг часів перебування родини Стравінських (XIX–XX ст.) // Волинська ікона: дослідження і матеріали. Матеріали XV міжнародної наукової конференції (м. Луцьк, 25–26 вересня 2008 року). – Луцьк, 2008. – С. 195–199.

94. Мاستок Носенко-Белянкіних-Стравінських в Устилузі (за матеріалами Волинського обласного державного архіву) // Волинський музей: історія і сучасність. Науковий збірник. – Луцьк, 2009. – Вип. 4. – С. 470–474.

95. Польські друзі Ігоря Стравінського // Волинський музей: історія і сучасність. Науковий збірник. – Луцьк, 2009. – Вип. 4. – С. 474–476.

96. Спогади селянина та робітника Володимира Добринюка про війни XX ст. та їх наслідки // Минуле і сучасне Волині й Полісся. Володимир Волинський в історії України і Волині. Науковий збірник. – Луцьк: Надстир'я, 2009. – Вип. 32. – С. 86–88; (у співавт. з О. Златогорським).

**ПЕРЕЛІК ВИСТАВОК,
ПІДГОТОВЛЕНИХ О.Д. ОГНЄВОЮ**

У Волинському краєзнавчому музеї

1. Театр Лесі Українки (1989 р.); (у співавт. з Т. Садовник).
2. Писемна спадщина: рукописи, стародруки Волині (1993–1994 рр.). Виставка стаціонарна.
3. Сторінки історії Луцького Хрестовоздвиженського братства (1993–1999); (у співавт. з О.А. Бірюліною). Виставка пересувна.
4. Михайло Грушевський і геральдика Волині (1991–1999); (у співавт. з В.Ю. Дмитруком). Виставка пересувна. Експонувалась у м. Хелм, Республіка Польща.
5. Ігор Стравінський і Далекий Схід (до ювілею опери “Соловей”) (1994). Виставка стаціонарна.
6. Сторінки історії Товариства приятелів науки (до 60-річчя від часу створення) (1995); (у співавт. з В.Ю. Дмитруком). Виставка стаціонарна.
7. Стародруки (1995). Виставка стаціонарна.
8. Провидець долі (до 125-ої річниці від дня народження А.Ю. Кримського, українського вченого, сходознавця, славіста і письменника) (1996). Виставка стаціонарна.
9. Літо в Устилузі (до 25-ї річниці від дня смерті І.Ф. Стравінського – композитора і диригента) (1996). Виставка пересувна.
10. Волинь. Історія і поезія (Тарас Шевченко та діячі археографічної комісії) – до 183-ої річниці від дня народження поета (1997); (у співавт. з П.А. Рудецьким). Виставка стаціонарна.
11. Митрополит Анатолій Дублянський. Життя, віддане Божі і Україні (до 85-ої річниці від дня народження А.З. Дублянського – історика, владики УАПЦ) (1997); (у співавт. з В.Ю. Дмитруком). Виставка стаціонарна.
12. Книгодрукування на Волині (до 370-річчя виходу першого кириличного видання в м. Луцьку) (1998–1999); (підгот. разом із відділом давньої історії Волинського краєзнавчого музею, Музеєм Волинської ікони). Виставка стаціонарна.
13. “Пам’ятаймо тую славу” (з історії українського козацтва) – до 350-річчя Визвольної війни середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького, (1998–1999); (підгот. разом із відділом давньої історії Волинського краєзнавчого музею). Виставка стаціонарна.
14. Від символу до герба (з історії геральдики Волині) (1999–2000). Виставка стаціонарна.

15. Біблія в світовій книжковій спадщині (2001). Виставка стаціонарна.
16. Виставка, присвячена А.Ю. Кримському (до ювілейних дат) (2001). Виставка стаціонарна.
17. Велика весна царя Ігоря (1999). Виставка стаціонарна.
18. Театр Ігоря Стравінського (2001). Виставка стаціонарна.

У Музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків

19. Боги країни снігів (червень–вересень 2001); (у співавт. з Г.І. Біленко). Виставка стаціонарна.
20. Виставка мистецтва народів Центральної Азії (травень–червень 2003). Виставка стаціонарна.

У Музеї І. Стравінського в Устилузі

21. Експозиція музею І. Стравінського в Устилузі (1989–2009). Виставка стаціонарна.

ЗМІСТ

<i>Отроценко І.В.</i> До ювілею Олени Дмитрівни Огневої.....	5
Приветственное слово от Общества бурятской культуры	11

Опубліковані праці О.Д. Огневої

Публікації зі сходознавчої тематики:

Східноазійські студії	13
Переклади	26
Міжкультурні контакти	26
Єврейська тематика	28
Рецензування, наукова хроніка	29
Редагування	31
Публікації з українознавчої тематики	32
Перелік виставок, підготовлених О.Д. Огневою	42